

Het heiligenboek

Franciscus van Assisi (3) Tom Zwaenepoel

De franciscaanse trias is een symbool van Christusvroomheid. In kribbe, kruis en eucharistieviering zijn de grote etappes van Gods afdalen in onze menselijke wereld bepaald — in de kribbe het hulpeloze kind, aan het kruis de ter dood gefolterde mens, in de eucharistieviering de totaal verborgen Godmens. Met Kerstmis 1223 doet Franciscus een beroep op dieren om de bevolking vertrouwd te maken met het verhaal van Jezus' geboorte. In het woud van Greccio plaatst hij een levende kerststal met os en ezel en een met stro gevulde kribbe. In haar eenvoud illustreert de kribbe dat liefde en armoede samen horen. Omdat de figuren van Maria, Jozef en het Kind ontbreken, wordt Franciscus nietecht als de 'uitvinder' van de kerststal beschouwd. Wel staat hij aan de wieg van de kruiswegdevotie. Hij vereert Jezus' bittere lijden en haalt uit het passieverhaal zijn inspiratiestof. Tijdens een vastenperiode op de berg La Verna (1224) ontvangt Franciscus de wondtekenen van Jezus in zijn eigen lichaam, maar houdt ze verborgen. Hij is de eerste heilige in de kerkgeschiedenis die de stigmata draagt.

Voor Franciscus van Assisi is de ontwikkeling van het individu met zijn persoonlijke gaven en talenten van grote betekenis. Te-

gelijk hecht hij belang aan een broederschap, een groep gelijkgezinde gezellen die in elkaars noden en behoeften kunnen voorzien. In principe wil Franciscus voor zichzelf en zijn medebroeders geen kloosterregel. Voor hem volstaat Jezus' boodschap: „Als je volmaakt wil zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen” (Mattheus 19, 21). Nochtans beseft hij dat het gemeenschapsleven een 'orde' nodig heeft. Tijdens zijn leven ontstaan talrijke kloosters aan de andere kant van de Alpen.

Na de 'eerste orde' van Franciscus (de minderbroeders, 1209) sticht Clara van Assisi de vrouwelijke tak van de Franciscanen, de clarissen of 'tweede orde van de arme vrouwen' (1212). De 'derde orde' (1221) is een gemeenschap voor mannen en vrouwen, gehuwd of celibatair, ook priesters die de franciscaanse levenswijze buiten het klooster, maar in gemeenschap met broers en zusters willen beleven.

Zoals de dominicanen zijn de franciscanen een bedelorde met als belangrijke taken ziekenzorg, zielzorg en preken. Tijdens de koude maanden staan gebed en studie op de voorgrond, die dan de basis vormen voor de preken tijdens het warme seizoen. Tij-

dens het Vierde Lateraans Concilie (1215-1216) leert Franciscus Dominicus kennen, met wie hij een innige vriendschap sluit. Volgens de legende vraagt Dominicus aan Franciscus het touw dat hij als gordel draagt. Als teken van bewondering wil hij dat dragen onder zijn dominicanenhabit. Daarom worden beide heiligen vaak samen afgebeeld. Voor een formele bevestiging van hun kloosterorde is het nog te vroeg. Een 'wet' van het concilie remt de groei van nieuwe kloosterordes. Pas in 1223 wordt de definitieve regel van de orde van de minderbroeders officieel door de Kerk erkend.

Franciscus van Assisi is een van de grootste heiligen van de rooms-katholieke Kerk en wordt door de pausen zeer gewaardeerd. Johannes-Paulus II schreef ik zijn brief over de pelgrimstocht naar de plaatsen die met de heilsgeschiedenis verbonden zijn (29 juni 1999): „Franciscus is de heilige van de armoede, de zachtmoedigheid en de vrede.” Zijn Duitse opvolger loofde de heilige tijdens het angelus op het plein voor de basiliek van de heilige Franciscus in Assisi (17 juni 2007) als een „grote opvoeder van ons geloof”. Na zijn pausverkiezing koos de Argentijn Jorge Mario Bergoglio voor de naam

Franciscus als huldebetoon aan Franciscus van Assisi, de patroonheilige van Italië. Die keuze slaat een brug met zijn 'geestelijke verbondenheid' met Italië, waar de oorsprong van zijn familie ligt (angelus, 17 maart 2013), en bepaalt de hoofdpunten van zijn programma. Hij wil namelijk zijn zoals zijn voorbeeld: een man van armoede, een man van vrede, een man die de schepping liefheeft en beschermt.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

13 mei, 22.10 uur, één. Eerste aflevering van het driedelige Britse kostuumdrama *Doctor Thorne* naar de gelijknamige roman uit Anthony Trollopes reeks *Chronicles of Barsetshire*. 1855. Mary, het arme nichtje van dokter Thorne, komt te weten dat ze het buitenechtelijk kind blijkt te zijn van zijn overleden broer.

15 mei, 22.20 uur, Canvas. *Discipline*, Zwitserse kortfilm uit 2014 over een vader die bij de kruidenier zijn geduld verliest en zijn ongehoorzaam kind slaat, waarop de klanten zich in de discussie mengen.

15 mei, 22.35 uur, Canvas. *The Storm Makers*, documentaire uit 2014 over de Cambodjaanse Aya die op zestienjarige leeftijd als slavin werd verkocht door een zogenoemde stormmaker, een mensensmokkelaar. Hij had Aya een job beloofd als huishoudster in Maleisië. Nu is ze terug in haar dorp en is ze weer even arm als voorheen. Ze is onteerd en getraumatiseerd. Wat moet ze nog aangevangen met haar leven?

De vrome kudde

VROOM Ingezonden door Jef Nelissen

Zegt Marie tegen haar nieuwe buurman:

– U bent een hele vrome man. Ik ben altijd ontroerd als ik u 's ochtends bij het verlaten van uw huis een kruis zie slaan.

Zegt de buurman:

– U vergist zich, mevrouw, ik controleer gewoon even of mijn pet goed staat, of ik mijn broek heb dichtgeknoopt en of ik mijn portemonnee en mijn sleutels bij me heb.

Rashond Ingezonden door Greta Goossens

De barones maakt een wandeling met een prachtige rashond. Een kennis groet haar hoffelijk en wil weten:

– Wat een mooie hond! Heeft hij ook een stamboom?

Antwoordt de barones:

– Geen idee. Hij doet zijn behoefte tegen om het even welke boom.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

etui beroep		Vlaamse zender vanzelf- sprekend		muziek- instrument		grote bijl geloofs- afvallige		vervoer- middel kunst- werk
							5	
horizon lidwoord		2		gebaar genoeg				3
			dwaas auto- stalling			zangnoot hoofdstad v. Turkije		
zeil- wedsrijd					8			buiten- muur
rivier in Duitsland	knaag- dier zuilen- gang				griezelig Griekse letter		7	over- schot
				4	uitbouw			
gebak garant						wees gegroet lengte- maat		1
					woon- plaats			
levens- lucht						alcohol- vrij bier		6

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Vierkant
Oplossing van deze puzzel: